

12-13 grudnia 2019 roku odbyło się robocze posiedzenie programowe odnowionej inicjatywy muzealniczej Muzea i Samorząd Terytorialny (MiST), od 2017 roku pod nazwą „Dziedzictwo i Rozwój – Stała Konferencja Muzeów i Samorządu Terytorialnego”. Konferencja ta, mająca na celu zbudowanie i instytucjonalizację nowego ustroju muzealnictwa w Polsce, realizowana jest pod patronatem Związku Powiatów Polskich, przy programowym wsparciu Polskiego Komitetu Narodowego Międzynarodowej Rady Muzeów ICOM (w osobie prof. Doroty Folgi-Januszewskiej), w otoczeniu projektu badawczego realizowanego we współpracy z Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju OECD, przy wsparciu doradczym polskiego ambasadora OECD w Paryżu, prof. Aleksandra Surdeja. Działania koordynuje Waldemar Rataj, prezes Fundacji Kolegium Wigierskie.

Grudniowe posiedzenie odbyło się na Podkarpaciu, ponieważ samorząd województwa podkarpackiego, reprezentowany przez Marszałka Władysława Ortyla, jako jedyny w Polsce przystąpił do Konferencji MiST i czynnie uczestniczy w jej pracach programowych.

Sesja podkarpacka została zatytułowana „Muzeum w przestrzeni dziedzictwa powiatu i regionu”. Obrady pierwszego dnia odbyły się w pałacu w Zarzeczcu, ważnej siedzibie rodziny Dzieduszyckich, który obecnie – jako Muzeum Dzieduszyckich w Zarzeczcu – jest oddziałem Muzeum w Jarosławiu.

Spotkanie otworzył i moderował wiceprezes Związku Powiatów Polskich (ZPP) Adam Krzysztoń, starosta łańcucki. W spotkaniu wzięli udział starostowie oraz przedstawiciele powiatów przeworskiego, jarosławskiego i lubaczowskiego, wójt Gminy Zarzecze, jak też dyrektor i pracownicy Muzeum w Jarosławiu – Kamienica Orsettich.

Prof. Kazimierz Karolczak, rektor Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, a zarazem twórca koncepcji i merytoryczny opiekun Muzeum Dzieduszyckich w Zarzeczcu, wprowadził zebranych w *genius loci* pałacu, ukazując jednocześnie potencjały rozwoju lokalnego tkwiące w obiekcie, jego otoczeniu i niematerialnych zasobach historyczno-kulturowych. Podjęta następnie dyskusja, moderowana przez Waldemara Rataja (Kolegium Wigierskie), koncentrowała się wokół możliwości finansowania i współfinansowania przez samorząd lokalny rozbudowanych i trwałych przedsięwzięć kulturowo-kulturalnych, takich jak Muzeum Dzieduszyckich w Zarzeczcu. Wstępnie zarysowała się idea budowania marek regionalnych opartych na zasobach kulturowych i przyrodniczych w ramach strategii rozwoju Podkarpacia, przy wsparciu samorządu wojewódzkiego.

„Kamienica Orsettich w Jarosławiu – muzeum w przestrzeni miasta” – tak zatytułowana sesja robocza odbyła się drugiego dnia obrad w jarosławskim muzeum. Spotkanie otworzył Władysław Ortyl, Marszałek Województwa Podkarpackiego, wiceprezes Związku Województw RP, a zarazem współorganizator i aktywny uczestnik Stałej Konferencji MiST „Dziedzictwo i Rozwój”. Marszałek zadeklarował konsekwentny udział w pracach Konferencji, jak też podjęcie działań w celu szerszego i mocniejszego zaangażowania w te działania Konwentu Marszałków Województw RP.

Waldemar Rataj, prezes Fundacji Kolegium Wigierskie, koordynujący prace Stałej Konferencji MiST „Dziedzictwo i Rozwój”, przedstawił problematykę jej prac programowych, nawiązując do doświadczeń sprawczych Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie i roli tego muzeum w budowaniu programu badawczego OECD (prof. Dorota Folga-Januszewska). W swej wypowiedzi mocno pokreślił istotność dziedzictwa jako marginalizowanego przez państwo potencjału rozwojowego, wymagającego zintegrowanej interwencji twórczej, procedowanej i wdrażanej przez zjednoczone siły samorządów lokalnych, innowacyjnych instytucji kultury oraz zespołów eksperckich. Istotnym głosem w dyskusji nad

przyszłymi zadaniami dla Stałej Konferencji MiST „Dziedzictwo i Rozwój” było wystąpienie dyrektora Biura ZPP Rudolfa Borusiewicza.

W ramach spotkania, podobnie jak dnia poprzedniego moderowanego przez wiceprezesa ZPP i starostę łańcuckiego Adama Krzysztonia, dyrektor jarosławskiego muzeum Łukasz Zagrobelny i kustosz Zofia Kostka-Bieńkowska opowiedzieli o historii miejskiego muzeum i jego problemach. Na kanwie tej prezentacji rozwinęła się dyskusja o roli muzeum w rozwoju lokalnym, który powinien generować także poszerzenie możliwości rozwojowych samemu muzeum. Konkluzje dyskusji, skłaniające do zbudowania twórczej funkcji „muzeum rozszerzonego”, operującego w przestrzeni miasta i jego otoczeniu mikroregionalnym, stanowiąc będą materiały do rekomendacji kontynuacji projektu badawczego OECD we współpracy z ICOM na Podkarpaciu, przy aktywnym liderekim udziale Muzeum w Jarosławiu – Kamienica Orsettich.

Spotkanie podkarpackie miało istotne znaczenie dla szeroko traktowanych działań programowych Konferencji MiST „Dziedzictwo i Rozwój”, ponieważ stanowiło rodzaj reasumpcji do przygotowania rezolucji krajowej Konferencji o roli muzeów w procesach wykorzystania dziedzictwa jako jednego z najważniejszych źródeł rozwoju lokalnego.

Wiesław Skrobot